

[Christophersen]

Jeg håber på denne opmuntring, fordi jeg trods alt ikke kan frigøre mig for det indtryk, at regeringen netop er en smule tøvende, henholdende og usikker, og vi har jo senest set et eksempel på det i debatten om de olympiske lege. Hvad vi har brug for nu, er en dansk udenrigspolitik, der ikke efterlader nogen usikkerhed, men tværtimod den største klarhed om vore standpunkter.

Den internationale situation beherskes af to altoverskyggende problemer: situationen i og omkring Iran samt udviklingen i Afghanistan. Alligevel er det to vidt forskellige situationer, der ikke har anden indbyrdes forbindelse end den, at Iran grænser op til Sovjetunionen og Afghanistan, og at Afghanistan grænser op til Sovjetunionen og Iran.

I Irans tilfælde er der tale om, at et tidligere stabilt styre er afløst af indre uro og opløsning. Shahens regering er erstattet af et islamisk revolutionsråd, der ikke synes at have kontrol over ret meget. Iran er ved at blive opsplittet i indbyrdes stridende regioner og folkeslag. Den iranske hær, der for 18 måneder siden var Sydvestasiens stærkeste militære magt og Vestens mest pålidelige allierede, er gået i opløsning. Den iranske økonomi, der tidligere var ekspanderende, er ved at synke ned i stagnation, og for at dæmpe den indre politiske uro, der er følgen af alle disse ting, har revolutionsrådet accepteret militante grupperes ulovlige og fordømmelige tilbageholdelse af 53 amerikanske diplomater. Et vestligt økonomisk, politisk og militært støttepunkt i det sydvestlige Asien er dermed forvandlet til et magtpolitisk tomrum i konflikt med sine omgivelser, en fare for sig selv og et fristende bytte for andre.

Hvad der kan siges om situationen i Iran, kan derfor siges kort. Dette land må bringes tilbage til stabile forhold. Det må gøres klart for dets ledelse, at det for sin egen skyld må genetablere kontrollen med, hvad der foregår i landet. De amerikanske gidsler må frigives, og vi i Vesten må gennem et stadigt pres gøre det klart, at det er en absolut uomgængelig forudsætning for et fremtidigt økonomisk og politisk samarbejde. Vi vil ikke acceptere disse klare brud på folkeretten, og vi vil af al vor evne støtte vor største og mest pålidelige allierede, De Forenede Stater, i denne sag. Men denne holdning er ikke vendt mod det iranske folk; det har sin frihed til at vælge sin egen fremtid. Vi ønsker mere end alt an-

det hurtigt og effektivt at kunne genoptage vore normale forbindelser med Iran og at bidrage til Irans fremtidige udvikling gennem handel og samarbejde. Venstre støtter i denne sag ganske regeringens standpunkt og de skridt, som den indtil nu har taget.

I Afghanistans tilfælde er der tale om noget ganske andet. Her har vi at gøre med et land, som indtil slutningen af sidste år havde et styre, som bekendte sig til den tredje verden, og som ønskede at bevare sin uafhængighed. Jeg siger ikke, at det var et demokratisk styre, heller ikke, at det ikke var et marxistisk styre, men det byggede på ønsket om, at den afghanske nation skulle bestemme sin egen skæbne. Dette styre er blevet henrettet og erstattet af en regering, der er indsat som marionetter af Sovjetunionen og dens invasionstropper. Afghanistan er som følge heraf forvandlet til et sovjetisk besættelsesområde, og dette er i sig selv fordømmeligt. Vi må derfor alle kræve, at Sovjetunionen hurtigt og betingelsesløst trækker sine tropper tilbage.

Men dette er naturligvis ikke hele sagen, når vi taler om begivenhederne i og omkring Afghanistan. Der er to yderligere konsekvenser af den sovjetiske invasion. Den første er af rent strategisk art. Sovjetunionen har ved sin aggression og sin overførsel af betydelige militære styrker til Afghanistan og til sine egne sydlige provinser forvandlet det sydvestlige Asien til et område, hvor en konfrontation mellem Øst og Vest nu er en mulighed, som vi ikke kan se bort fra. Dette indebærer klart alvorlige ændringer i hele det internationale strategiske billede. Hvis Vesten skal imødegå denne trussel, hvis præsident Carters nye doktrin skal være troværdig, indebærer det, at De Forenede Stater i de kommende år må omdirigere sine militære styrker i verden. Sovjetunionens aggression i Afghanistan vil uundgåeligt, medmindre den inden længe ophører, medføre, at De Forenede Stater må reservere ganske betydelige troppstyrker og flådestyrker til indsats i det mellemøstlige område. Det vil inddrage de østafrikanske stater, store dele af det mellemste østen, det afrikanske horn, den arabiske halvø og hele Golfen i øst-vestlige alliance- og bistandssystemer, hvilket klart vil forstærke Indiens og Kinas verdenspolitiske betydning, og dette vil – og det er, hvad jeg ønsker at understrege i denne forbindelse – i langt